

Тарас Жеплінський

Дорогий читачу, якщо від ознайомлення з цією статтею Ти очікуєш отримати вичерпну відповідь про духа в людині, то, на жаль, мушу Тебе розчарувати – це не те, чого саме Ти шукаєш. Дух у людині не те, що можемо вмістити на одній сторінці друкованого часопису. Дух у людині – щось набагато більше та незбагненніше. В цій статті ми прагнемо заохотити Тебе розпочати чи продовжити, якщо Ти вже її розпочав, захоплюючи мандрівку в таємницю духовності людини, яка має лише точку відправлення, але, не маючи точки прибуття, повсякчас відкриває перед нами нові горизонти.

Давай поглянемо на звичайну людину. Що ми найперше побачимо? Її тіло, правда ж?! Але чи мати тільки тіло – означає бути людиною? Мабуть, ти погодишся зі мною, що ні, адже все живе є теж тілесним.

Наприклад, зустрівши когось на вулиці і спитавши, як пройти до тієї чи іншої пам'ятки, ми отримаємо від нього або зрозуміле пояснення, або ж вибачення у неможливості допомогти. Це свідчитиме, що людина володіє інтелектом і даром мови на відміну від інших істот. Ми вміємо емоційно співпереживати, думати, читати, спілкуватися, радіти, брати на себе відповідальність за свій вибір. Ми чогось хочемо або не хочемо. А це, власне, є виявом того, що, крім тілесної, людина має ще й іншу складову – духовну або ж душевну, а душа людини є безсмертною.

Дорогий читачу, тобі, безперечно, відомий біблійний епізод про сотворення людини: «Тож сказав Бог: Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу» (Бут 1,26). Ти знаєш,

що Бог є безсмертним, свобідним, розумним... Отож Він і людину, тіло якої зліпив із порошу земного, наділив душею, яка має божественні риси: безсмертя, свободу, розум (нижча частина душі), але не тільки.

Бог прагне, щоб людина щораз більше уподібнювалась до Нього, отож дарував людській душі можливість пізнавати свого Творця. Цю можливість Святі Отці зазвичай називають духом людини (вищою частиною душі). Прояв духа у нас самих ми постійно відчуваємо, коли заявляємо про себе: «Я». Завдяки присутності у нас духа ми є окремою особою, завдяки присутності у нас духа кожен із нас, людей, неповторний: «Будучи сотвореною на образ Божий, людина не є чимось, але кимось». Як єдиним за природою Бог є спільнотою осіб Отця, Сина і Святого Духа, так єдиний за природою людський рід є спільною багатьох осіб: мене, тебе, його, її, їх.

А зараз пригадаймо собі запитання, поставлене на початку цієї статті: що ми найперше побачимо, якщо поглянемо на людину? Правильно, – її тіло, а тому можемо відповісти, що «я не є тілом – я маю тіло»; «я не є тільки душею – я маю душу». Але чи Ти є тим духом, завдяки якому можеш стверджувати про себе: «Я»? Ні, завдяки духові, дарованому людині Богом, ми усвідомлюємо себе окремими особами, оригінальними і неповторними, а отже здатні бути подібними до Бога Отця, Сина і Святого Духа. Саме тому, що Бог є спільнотою осіб, Він і людину створив спільнотою осіб чоловіка і жінки (див. Бут 1,26-27).

Може виникнути питання: якщо людина не є тілом, не є душею і навіть не духом, то ким вона є насправді? Відповідь дуже проста – людина є тілом, душею і духом, які перебувають між собою в гармонії. Саме такою Людиною і прагнув бути блаженніший Любомир (Гузар).

Фізичною поживою для тіла є їжа; поживою ж для душі – інтелектуальні знання, переживання відчуттів, бажання; і зовсім іншою поживою для духа є пізнання Бога через молитву. Залежно від того, про що людина найбільше дбає, вона є або духовною (молиться, читає Святе Письмо, шукає Бога і Його волі у повсякденному житті), або душевною (читає цікаві книги, дивиться пізнавальні фільми, спілкується із розумними людьми), або ж тільки тілесною (дбає за зовнішній вигляд, їсть вишукані страви, п'є дорогі напої тощо).

То що ж – не варто смачно харчуватись і вишукано одягатися? Не слід цікавитися книгами, фільмами? Користати від зустрічі із цікавими людьми, а лише безперестанно

молитися, читати Святе Письмо і вести бесіди зі священниками? Не тільки це, але: «Шукайте найперше Царства Божого та його справедливості, а все те вам докладеться» (Мт 6,33), – навчає нас Ісус Христос. Коли ми найперше прагнутимемо до втамування нашого духовного голоду – уподібнення до Бога через молитву та виконання Його Заповідей – то Господь дасть нам все необхідне, щоб наситити душу й тіло.

Як же ж у сучасному світі навчитися дбати найперше за духовне? Саме життя підтверджує, що пізнання цієї реальності не відбувається тільки шляхом вивчення різноманітних наук, ознайомлення із «мудрими» книгами чи пошуком інформації в інтернеті. Пізнання духовності розпочинається для кожного з нас зі слів: «Отче наш, що є на небесах...».

Тарас ЖЕПЛІНСЬКИЙ, Хто сказав: «Я»? // СЛОВО №3 (71) 2017